

KERKELUK LEVEN

DE ONTDOKEN SCHULDVRAAG VAN DEN KERKMOORD. 1)

Brachten wij een vorig maal aan het licht, hetgeen de Acta der Synode 1943-'45 aangaande de kerk van Bergschenhoek verzwegen, — thans valt tegen dien achtergrond des te scherper licht op hetgeen zij dienaangaande vermelden.

Wat namelijk de „zaak“ betreffende de kerk te Bergschenhoek aangaat, wel wordt in deze „Acta“ de aanvang der (eigenmachtige) synodale behandeling vermeld (benoeming deputaten ter terechtwijzing en voorlichting, art. 383, 17 Maart 1944, vgl. 361, 16 Maart 1944) — en daarna..... vindt men in art. 549, sub 33 (zitting 8 Aug. 1945) melding gemaakt van „ingekomen stukken“ van een aantal kerkeraden, waaronder die te Bergschenhoek, meldende „dat zij het verband met de gereformeerde kerken verbroken hebben“, welke stukken de synode volgens art. 583 sub a, e.v. besluit „voor kennisgeving aan te nemen“!

Waar dit zwart op wit in de publieke Acta staat gedrukt, terwijl verder de heele „procedure“ verzwegen werd, moet deze nadrukkelijke en blijkbaar opzettelijk geformuleerde vermelding als niets minder dan een leugen worden aan de kaak gesteld. Nooit heeft de kerk van Bergschenhoek een dergelijk besluit tot verbreking van het verband met de Gereformeerde Kerken genomen, laat staan zoolets aan de synode bericht. Voor wat die kerk wel besloten heeft, zij verwezen naar het reeds aangehaald kerkeraadsbesluit d.d. 6 en 13 Aug. 1944.

Hoe komt men dan aan zulk een „ingekomen stuk“? Wat heeft die kerk dan wel aan die Synode geschreven? Het archief dier kerk naziekend, kan ik niet anders vinden dan het volgende schrijven, dat als ingekomen stuk op de bewuste vergadering (het was intusschen 8 Aug. 1945 geworden toen de Synode weer samenkam; in de zitting van 1 Sept. 1944 — de laatste voor den „dollen Dinsdag“ — zal deze 31 Aug. gedateerde brief nog niet aanwezig zijn geweest) kan en moet zijn vermeld:

Bergschenhoek, 31 Augustus 1944

Gereformeerde Kerk
Bergschenhoek.

Aan de Vergadering der „Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland Utrecht 1943/'44“
p/a Burgemeester Reigerstraat 1, Utrecht.

Weleerwaarde en Eerwaarde Heeren,

Uitloftend uit overwegingen van orde deelen wij U mede,

dat de door Uw praeses aan afgevaardigden van onzen Raad den 2en Augustus l.l. toegezegde schriftelijke bevestiging van een alsdan medegedeeld besluit, tot op heden — alhoewel de in dat besluit genoemde maandtermijn schier is verstreken — door ons niet werd ontvangen,

dat wij daarentegen wel enkele gedrukte missives Uwerzijds ontvingen, waaronder een schrijven gedateerd „15 Gravenhage, 26 Augustus 1944“, door den inhoud waarvan wij met droefheid bevestigd zien dat U zelf den band der gemeenschap doorsnijdt met die kerken en geloovigen die, in hartelijke trouw aan en oprochten wederkeer tot de door U als formuleren van éénigheid aangetaste belijdenis en de door U als accoord van samenleving geschonden Kerkenorde, Gode meer dan Uw vergadering en haar besluiten willen gehoorzamen,

dat wij alleen reeds daarom geenerlei zinvolle mogelijkheid noch eenigen werkelijken reden meer zien op Uw mondeling medegedeeld besluit tegenover U nog nader in te gaan.

Tot welke mededeeling met algemeene stemmen besloten werd door den Raad der Gereformeerde Kerk te Bergschenhoek, voor welke tekenen

w.g. L. SCHOOF, praeses.

H. J. SCHILDER w.n.*) scriba.

We willen eens nagaan, wat deze brief in dit verband te betekenen heeft:

1) de praeses der Synode, Dr Berkouwer, had ons (Kerkeraadsdeputaten) den 2 Aug. beloofd schriftelijke toezending van het Synodebesluit volgens het welk aan Bergschenhoek „een maand bedenktijd“ werd gegeven om haar „beschuldigingen“ e.d. in te trekken. Nooit hebben wij dat ontvangen. Niet alleen de belofte inzake de Acta (zie boven) is dus ontdoken,

1) Dit artikel is het vierde uit de reeks, waarvan het eerste verscheen onder den titel „Het mes begraven“ in het nummer van 19 Oct. j.l.; het tweede verscheen onder den titel 9 Nov. j.l. „Het mes van den kerkmoord begraven“, terwijl het derde artikel op 16 Nov. j.l. werd opgenomen onder den titel: „Het mes op tafel!“

maar ook deze, die toch van uitzonderlijk gewicht was, rakende immers den „maand bedenktijd“ die op synodaal standpunt zou beslissen over „eenheid“ dan wel „scheuring“!

2) van een mededeeling, dat de kerkeraad „het verband met de gereformeerde kerken verbroken“ heeft, gelijk de Acta het weergeven, is met den besten wil in heel dezen brief niets te vinden; de kerkeraad memoreert integendeel, dat de synode de banden met de trouwe kerken doorgesneden heeft (blijkens haar „gedragingslijn“ betreffende de tegenwoordige kerkelijke moeilijkheden“ d.d. 26 Aug. 1944) en moet op dien grond van een verder antwoord op het 2 Aug. medegedeeld besluit afzien;

3) laten we eens een oogenblik veronderstellen, dat de synode het recht had (des neen) deze handelwijze van Bergschenhoek te interpreteren als „zakelijk“ gelijkstaande met verbreking van het kerkverband, een verbreking zooal niet met het woord dan toch „met der daad“, — dan zou zij nog geen zins het recht hebben in de Acta dezen brief zoo te verdraaien, dat er komt te staan, dat de kerkeraad mededeelt het verband gebroken te hebben. Als ik een brief krijg van iemand, die na jarenlange vriendschap mij een massa boze dingen voor de voeten werpt, mij verwijt dat ik me niet als vriend jegens hem gedragen heb, dat ik de gemeenschap van den vriendenkring heb verbroken en dat hij het nu zinloos acht te antwoorden op een door mij onlangs aan hem gestelden elsch tot excuusbetuiging — mag ik dan in mijn dagboek schrijven: „vanmorgen een brief ontvangen van amice X., waarin hij mij mededeelt, dat hij den vriendschapsband met mij verbroken heeft“? — Zelfs als zou ik meenen, zakelijk die conclusie te mogen trekken uit dezen brief, dan zou ik nog geen enkel recht hebben mijn conclusie om te vormen tot zijn mededeeling. Maar zelfs het recht tot die conclusie zou ik niet eens bezitten, omdat ik haar nu eenmaal niet kan gronden op wat er staat. De schuldvraag omtrent de vriendschapsverbreking mag ik in geen geval ontduiken door mijn conclusies in eens anders woorden en daden in te lezen. — Door dat toch te doen, zou ik tevens de zwakte van mijn positie bloot geven — gelijk de synode in deze Acta dan ook metterdaad van de hare doet!

4) overigens had de synode geenszins het recht in het besluit van Bergschenhoek een zakelijke verbreking van het kerkverband te verstaan. Want het kerkverband wordt door de kerken bepaald. En met die kerken wilde deze één kerk juist zoo hecht mogelijk verbonden blijven. Om dat te bereiken maakte zij zich vrij niet van die kerken, zelfs niet eens van „de Synode“ zonder meer, maar van bepaalde besluiten der vorige en der zittende synode en daarmee, zoo men wil, van deze zittende synode gelijk zij nog alleen maar kerkverband-brekend en revolutie-plegend bezig was te vergaderen en te besluiten. En dat is heel wat anders. Op de vergadering met de gemeente te Bergschenhoek d.d. 13 Aug. waar het kerkeraadsbesluit nader werd toegelicht, heb ik der gemeente voorgelezen een gedeelte uit den brief, dien den 11 Febr. 1886 de kerkeraad van Voorthuizen richtte aan de kerkeraden van Hervormde Gemeenten in Nederland (naar Rullmann, „De Doleantie“ pag. 23, ik spatieer):

„met den band aan de z.g. Besturen te verbreken, willen wij niet geacht worden den band verbroken te hebben met de Kerken van Jezus Christus in deze landen“.

en:

„Wij van onzen kant bidden van den Heere, dat door dezen stap van onze zijde niet de gemeenschap gebroken worde met die kerken, die in eenigheid des geloofs met ons vereenigd zijn, en dat onze kerken ook uiterlijk weldra weder in gezonden zin mogen vereenigd zijn“.

Deze aanhaling kan ook nu nog illustreren, hoe weinig de „vrijmaking“ geweest is een verbreking van het kerkverband, — hoewel zij daarentegen beteekend heeft de handhaving en wettige voortzetting daarvan:

5) de conclusie kan dus weer geen andere zijn, dan dat niet deze kerk, maar de zittende en sinds geruimen tijd en ook verder na dien datum zichzelf autoriserende synode het kerkverband gebroken heeft, en de kerk van Bergschenhoek daarbuiten geplaatst onder voorgeven dat deze kerk zelf den band had doorgesneden. Dat Bergschenhoek ook inderdaad van toen af niet meer met een groot deel der kerken in één verband leefde, was voorts evenmin de schuld van deze kerk (de gemeenschappelijke en ook te Bergschenhoek beleiden schuld van alle kerken aan de deformatie der kerk hier buiten beschouwing gelaten) maar van die kerken, die de mededeeling en voorstelingswijze dezer synode geloofden en overnamen en dienovereenkomstig de gemeenschap verbraken en verbroken hielden. Evenals in 1886 e.v., toen de schuld van het verbroken kerkverband niet rustte op de kerken, die den band aan de Besturen en Reglementen verbraken, maar bij haar, die dezen band bleven erkennen tegen den duidelijken oproep b.v. van Voorthuizen in. Eigenlijk is 1944 daarin nog veel duidelijker dan 1886. Toen, zoo kan men nog zeggen, gold het Besturen, die samenkwamen krachtens reglementen, welke nu eenmaal door de kerken in het verleden praktisch waren aanvaard (waarmee natuurlijk niet is ge-

zegd, dat zij daardoor ook maar eenig wettig en werkelijk gezag ontvingen); doch in 1944 gold het een synode, die zich juist niet meer hield aan de geldende en aanvaarde en bindende kerkenordening; dat reformatie bewaring is van kerkverband, spreekt in 1944 dus nog duidelijker toe. Dit nog te meer, omdat de vrijmaking geschiedde niet decennien later, maar schier terstond nadat ernstige waarschuwingen en hardnekkige revisieverzoeken ten spijt, de geïncrimineerde besluiten waren bevestigd en door afsnijdende handelingen gevolgd en definitief bekrachtigd.

Hiermee hebben wij althans wat deze zaak aangaat, den sluier gelicht, dien de Acta der synode '43-'45 over de historie hadden geworpen. Dat er in deze Acta wel méér verborgen en verdraaid is, heeft de redacteur reeds aangestipt, doch deze artikelen mogen thans voldoende zijn als signalement van de gemeenschapsverwoestende methode van waarheidsverberging — voldoende tevens om de aandacht weer te laten vallen op een en ander van hetgeen ons sinds 1944 werkelijk gescheiden houdt.

Want eerst als „het wapen op de tafel“ ligt, kan de schuldvraag zuiver worden gesteld, besproken en beantwoord.

En dat laatste is eerste voorwaarde voor het zien en betreden van elken bekeerings- en verzoeningsweg.

Bergschenhoek,

H. J. SCHILDER.

1) Bij ontstentenis van den toen „ondergedoken“ scriba G. v. d. Kaaden.

HOE LEEST DE ZOOGENAAMDE OECUMENISCHE SYNODE HET VIERDE FORMULIER VAN EENIGHEID?

In de „Standard Bearer“ schrijft ds H. Hoeksema een artikel over de zoogenaamde oecumenische synode. Zie daarover de rubriek „Uit de Buitenlandsche Kerken“.

Maar in deze rubriek moet één bepaald onderdeel van het Standard-Bearer-artikel de aandacht hebben. De Hoeksema legt er den nadruk op, dat de z.g. oecumenische synode de „verklaring van 1945“ goedvindt, — want ze luidt, dat de kinderen der geloovigen „are sanctified in Christ, so that they partake of the promise“. Tot tweemaal toe staat er „partaking of the promise“.

Dat beteekent: deelen in de BELOFTE. Blijkbaar vindt men dat de hoofdzak.

Maar met nadruk zegt ds Hoeksema, dat het er maar op aankomt, hoe men die woorden verder uitlegt. Daar zijn we 't mee eens.

En daarom moet er bij gezegd worden, dat het vierde formulier niet blijft staan bij het zeggen, dat de kinderen deelen in de BELOFTE, doch, verder gaande, spreekt van een deelen in de WEDERBARENDE WERKING van den H. Geest.

Letterlijk lezen we: „Nochtans moet de kerk..... de kinderen, tenzij zij zich als ongelovigen openbaren, beschouwen en behandelen als zulken, die deelen in de wederbarende genade van den H. Geest“.

Over het verschil tusschen „deelen in de belofte der werking“ én: „deelen in de belofte der werking“ is onzerzijds duidelijk genoeg geschreven, vóór en na het nieuwe product van 1945. Ook in direct verband daarmee. De oecumenische sandacht moet dus niet op het één zich richten met voorbijgang van het andere. Deelen in de belofte laat bij de synodocraten „concludeeren“ tot een deelen in de vervulling der beloften, tenzij dan.....

En die sprong is ongeoorloofd, die „conclusie“ is een concludeeren niet uit de Schrift, doch uit zijn eigen theorie.

K. S.

„EENIGHEID DES GELOOFS“.

Wij vernemen, dat ds B. A. Bos zich teruggetrokken heeft uit den kring der medewerkers aan dit ook hier besproken blad.

In een samenspreking met de Redactie, waarbij ook ds Meester tegenwoordig was, bleek, dat niet — zooals ds Bos meende — de eenigheid des geloofs het DOEL, maar het UITGANGSPUNT was. Ds Bos heeft dit niet kunnen erkennen, en als voorbeeld genomen, dat men heden niet tegen Dr Jager in de kerk kan zeggen: gij zijt een scheurmaker en we hebben geen eenigheid des geloofs met u, en BUITEN de kerk tot hem kan zeggen: broeder, wij zijn één in het geloof. Ook verder bleek, dat het niet geheel zonder bezwaren van de Redactie is, als er in het blad scherp positie wordt gekozen inzake eigen standpunt. Wel is dit toegelaten, maar toch stellig onder beperkende bepalingen. Hoewel ds Bos graag had willen meewerken, onder een anderen titel, om onder Gods zegen te komen tot eenigheid des geloofs, heeft hij gemeend dat een uitgangspunt van eenigheid des geloofs welke er niet is, onwaarschijnlijk is, en misleidend. Hij heeft dit ook openlijk gezegd, en daarna verzocht hem van de lijst der medewerkers te schrappen.

Onnoodig te zeggen dat we ons hierover verblijden.

K. S.

NA V BODE

De bezwaar dat me kwestie kan) tnsakte zijn e Voort grav gewes die gos wat oc

Lette „Wa zette

— led afwijz Kuypen

op de s opgedr aanva

wel oc zeer in tusche

een ras meest

kon be of neer in strij

om kos ook hie om ma

zegd is tot sch die in

Schrift, zooals verwon

mochte kerk g

K. O. ? de sac

leven l men de

merken ters op

Zijner niet gel

neerleer blijven

veel m Synode

niet voe woorden

is gezeg barende

Tot s bedienr

het slot „Dit

der gen is. Han

roeping meerde

de vrijs om syn

K. O. te Tot z

Indere hebben

sprongen En dat,

officieel Het zijn

als 't n wil

ZENDI

Mr D de Zendi

31 K. O. ons, d.d.

Reeds het gro

van dep mer toeg

Een kor van de 2

nu is; gelden v

Enschede Kas van

art. 31 9

THEOL

Een fr „kwartje

drag van deel van

weg 15, 1 Het ov

tijd in de schilderj

eenig wettig en
1944 gold het
sield aan de gel-
bindende kerken-
is van kerkver-
jker toe. Dit nog
iedde niet decen-
at ernstige waar-
zoeken ten spijt,
bevestigd en door
efinitief bekrach-

ze zaak aangaat,
synode '43-'45
Dat er in deze
sald is, heeft de
artikelen mogen
van de gemeen-
waarheidsverber-
andacht weer te
tegen ons sinds
tafel" ligt, kan
ld, besproken en
de voor het zien
en verzoenings-

L. J. SCHILDER.

predoken" scriba G.

DE
ET VIERDE
D?

ds H. Hoeksema
amenische synode.
Buitenlandsche

opaald onderdeel
aandacht hebben.
k op, dat de z.g.
van 1946" goed-
en der geloofgen-
st, so that
omise". Tot
ing of the

OFTE. Blijkbaar

ma, dat het er
e woorden
t mee eens.
vorden, dat het
ij het zeggen, dat
E, doch, verder
WEDERBAREN-

ns moet da
nzij zij zich
n baren, be-
als zulken,
parende ge-

i in de belofte
ofde werking"
ven, vóór en na
in direct verband
t moet dus niet
bijgang van het
de synodocraten
e vervulling

le „conclusie" is
ft, doch uit zijn
K. S.

hi teruggetrokken
ra aan dit ook

actie, waarbij ook
dat niet — zoals
geloofs het DOEL.
Bos heeft dit niet
genomen, dat men
kerk kan zeggen:
en geen eenigheid
kerk tot hem kan
geloof, ook verder
verwaren van de
positie wordt ge-
is dit toegelaten,
bepalingen. Hoe-
ken, onder een
la zegen te komen
gemeend dat een
ofs welke er niet
Hij heeft dit ook
hem van de lijst

terover verblijden.
K. S.

NA VOORTHUIZEN NU OOK BODEGRAVEN, AMSTERDAM-West e.a.

De onduubbelzinnige en radicale afwijzing van alle bezwaarschriften te Zwolle en het brutale volhouden dat men geen schuld heeft in de kardinale kwesties (hoewel een kind die schuld constateeren kan) begint gelukkig veler oogen te openen voor de naakte werkelijkheid. Het wordt hun te machtig. Zoo zijn er nieuwe vrijmakingen geschied, behalve in Voorthuizen, nu ook in Amsterdam-West en in Bodegraven met ds J. Dam. Deze heeft zijn kerkeraad erop gewezen, dat in die classis predikanten geschorst zijn, die goed gereformeerd zijn en dat, omdat zij leerden wat ook anderen ongestraft leeren.

Letterlijk schreef ds Dam o.m. aan zijn kerkeraad: „Wat de z.g. leerbeslissingen betreft en het afzetten van heel wat oprecht gereformeerde broeders — iedereen weet hier, dat ik daartegen steeds en afwijzende houding aangenomen heb. De vergissing in Kuypers-Sacramentsleer door velen zijner volgelingen op de spits gedreven en aan ons kerkelijk samenleven opgedrongen door de Synode kon en kan ik niet aanvaarden. Mijn preek over Zondag 27 was daarvan wel een kort maar duidelijk bewijs. Mijn standpunt zeer in het kort daarin aangegeven lag zeker niet tusschen „ja en neen" in. Het blijft mij dan ook een raadsel hoe de Syn-Commissie Weggemans-Bouwmeester zoo goedmoedig een vraag in den kerkeraad kon beantwoorden zeggende: „wij kunnen er geen „ja of neen" op zeggen of de preekcoupure van ds Dam in strijd is met de uitspraken der Gen. Synode. Waarom konden ze dat niet? Het is toch bekend genoeg ook hier in onzen kring, dat in de Classis Breukelen, om maar één voorbeeld te noemen duidelijk „ja" gezegd is in soortgelijke gevallen. En dat ja leidde daar tot schorsing van oprecht gereformeerde predikanten, die in geen enkel opzicht waren afgeweken van Schrift, Belijdenis of K.O. en die overigens leefden zooals het goeden christenen betaamt. Is het dan te verwonderen, dat ze hun schorsing niet konden en mochten aanvaarden en nu mee een gereformeerde kerk gingen voortzetten zich houdende aan Art. 31 K.O. en niet gebonden aan een groote vergissing in de sacramentsleer. In al de jaren van geref. kerkelijk leven heeft nooit zoo iets plaats gehad. En nu kan men deze broeders wel als scheurmakers aanmerken en de schorsers en afzetters als trouwe wachters op Sions muren, maar ik geloof niet dat de Koning Zijner kerk het daarmee eens is. En omdat ik dit niet geloof, kan ik mij bij dit alles niet zomaar blijven neerleggen of er goedmoedig in de gemeente over blijven zwijgen. Ik kan mij noch dogmatisch en nog veel minder kerkrechtelijk bij de besluiten der Gen. Synode neerleggen. Ik kan alle gedoopte kinderen niet voor wedergeboeren houden of zooals met andere woorden door een volgende Synode precies hetzelfde is gezegd — ze beschouwen als deelend in de wederbarende genade des Heiligen Geestes".

Tot zoover het gedeelte over de wonderlijke rechtsbediening der H.H. Weggemans-Bouwmeester. Aan het slot schrijft ds Dam:

„Dit drong mij om niet langer ook voor de leden der gemeente te blijven verzwijgen, waar het aan toe is. Handel dus zooals U meent „dat uw Synodale roeping is en zoo niet, toen dan (!) dat gij als gereformeerde kerkeraad begrip hebt van de autonomie van de vrije plaatselijke kerk, die recht en roeping heeft om synodale hiërarchie te weerstaan en ook Art. 31 K.O. te onderhouden".

Tot zoover uit dien brief.

Inderdaad, het ontstellende is, dat we te maken hebben met een kerkverband, dat in zijn wisselend omspringen met „rechtsregelen" steeds goddelooszer wordt. En dat, terwijl het zelf dit woord óók gebruikt tot in officiële stukken. God is een wreker over dit alles. Het zijn hier openlijke zonden, die men uiteindelijk, als 't niet anders kan, dan tenslotte ook wel weten wil.

K. S.

ZENDINGSGELDEN

Mr Dr J. Meulink, Quaestor der Generale Kas van de Zending van de Gereformeerde Kerken (onderh. art. 31 K.O.), 1e Veldkampstraat 1, Enschede, schrijft ons, d.d. 11 November 1946:

Reeds eenige malen moest ik U lastig vallen over het giro-nr. voor de Zendingsgelden. Door een abus van der Postcheque- en girodienst was n.l. een nummer toegewezen, dat ook ten name van een ander stond. Een korte strijd over het giro-nr. is thans ten gunste van de Zending beslist, zoodat het definitieve giro-nr. nu is: 442338. Bovendien kunnen desgewenscht gelden worden gestort op de Twentsche Bank te Enschede ten name van den Quaestor der Generale Kas van de Zending van de Geref. Kerken (onderh. art. 31 K.O.).

K. S.

THEOLOGISCHE HOOGESCHOOL.

Een in de Kerken der Classis R'dam gehouden „kwartjes-actie" bracht reeds in silvergeld een bedrag van f 8.25 op, dat bestemd werd voor een onderdeel van de „aankleeding" van het gebouw Broedersweg 15, Kampen.

Het overige resultaat van deze actie zal te zijner tijd in den vorm van een aantal bureaulampen en een schilderij worden aangeboden.

K. S.

GE MOËT SPREKEN!

Aan den kerkeraad van Enschede schreef de destijds bestaande „synode" (28 Jan. 1943):

„De predikanten en ouderlingen bezitten..... een ambtelijke positie, welke met zich medebrengt de gebondenheid aan de confessionele uitspraken der synode en evenzeer de verplichting om, bijaldien zij daarmee niet zouden kunnen instemmen, hiervan aan de kerkelijke vergaderingen mededeeling te doen".

Tot zoover de synode (Acta 1940-1943, bijlage CXIV, bl. 275). Maar toen ondergeteekende daarnaar handelde, en inderdaad aan de kerkeraden (die hij alle diende) kennis gaf, heette dit revolutie.

Ja maar, zegt iemand: U hadt het eerst moeten zeggen aan de synode.

Maar — dat was gebeurd. En die had verklaard, dat de zaak afgedaan was.

Hoe langer men leest in de stukken, hoe zotter het allemaal wordt. K. S. instemmen.

Tegenwoordig draait men van synodocratische zijde zich eruit, met te jekken: instemming betuigen was voor kandidaten niet noodig; alleen maar: niet ertegen strijden. Maar aan Enschede schreef de synode (zie hierboven): „Ingeval een candidaat met de bedoelde uitspraken geen INSTEMMING zou kunnen betuigen, zou de classis naar het oordeel der synode inderdaad GEROEPEN zijn hem af te wijzen" (Acta, bl. 275). Dit is zoo geadviseerd door de H. H. Nauta, Kuypers, Ridderbos en door de „synode" (natuurlijk) aanvaard (Acta, art. 887).

Men moet dus niet jekken. En zich wel herinneren, dat tegenwoordig men die befaamde uitspraken wel bestrijden mag. En bestrijdt.

K. S.

DE BRANDENDE KWESTIE VAN

ART. 31 K.O.

„De Particuliere Synode..... sprak..... als haar oordeel uit, dat de kerkeraad van..... en ds..... (geschorst, K. S.) zich aan het — ook door de (Part.) Synode onwettig geachte — besluit der classis van... hadden behooren te onderwerpen, al was het ook onder protest en met beroep op de meerdere vergadering. Uw commissie wil wel als haar oordeel uitspreken, dat dit geheel onjuist is. Zonder eenigen twijfel is de plaatselijke kerk krachtens het kerkverband gehouden zich aan de besluiten der meerdere vergadering te onderwerpen, maar natuurlijk alleen voor zoover deze besluiten met de K.O. zelf niet in strijd zijn. Wanneer een besluit der meerdere vergadering zoo rechtstraads tegen de K.O. ingaat als het bedoelde besluit der classis....., kan geen kerkeraad verplicht worden zich daaraan bij voorbaat te onderwerpen. Alleen is zulk een kerkeraad gehouden van het besluit der classis bij de Part. Synode in beroep te gaan, gelijk dan ook de kerkeraad van..... ten slotte heeft gedaan; maar tot onderwerping aan zulk een besluit is hij zeker niet verplicht".

Deze gulden regels worden allen lezers ter overweging aanbevolen. En allen synodocratische leiders. En Dr G. C. Aalders, rapporteur inzake kerkrechtelijke kwesties in 1944. En Dr K. Dijk, dito. En allen synodocratischen advocaten, want deze gulden regels geven precies ons standpunt weer.

U denkt: dat komt zeker uit de pen van Prof. Greijdanus?

Of van een anderen „een-en-dertiger", zooals men ons noemt?

En u denkt: 't is zeker versch-van-de-naald?

Toch vergist ge u.

Bovenstaande gulden regelen zijn geschreven en ondertekend door Dr G. Ch. Aalders. En door Dr K. Dijk. En door (wijzen) ds H. W. Laman. Die vormden toen een „commissie van rapporteurs". Bovenstaande regelen waren dan ook geen wilde improvisatie, doch onderdeel van een officieel rapport. De geschorste dominee was ds Netelenbos, de kerkeraad, hier bedoeld, was die van Middelburg, de classis de classis Middelburg, de particuliere synode die van Zeeland. En de generale synode, bij welke de H. H. Aalders, Dijk, Laman rapporteerden, was die synode, bij welke de zaak-Netelenbos op verzoek der kerken in behandeling was genomen.

Destijds zelden deze heeren het zóó.

Tegenwoordig leeren ze, hardnekkig, zoover zij in leven zijn, precies het tegenovergestelde. Dr Nauta greep, op zoek naar een steuntje voor zijn afwijkende leeringen inzake artikel 31, naar 1610 (al greep hij ook toen mis); toen was iets gezegd, dat hem schijnbaar hielp. Waarom greep hij niet naar Aalders, Dijk, Laman uit de dagen van Netelenbos? Ze zijn destijds extra bedankt..... Hoewel, ook in 1944 is hun dat overkomen.

K. S.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

DE Z.G. OECUMENISCHE SYNODE VALT GROSHEIDE EN RIDDERBOS AF.

„The Banner" en „De Wachter", vroeger ons toegesonden, ontvangen we niet meer. We gaan niet bedelen bij de redacties, die kalmweg zonder nader onderzoek de grofste onwaarheden van hun (direct of indirect) Amsterdamsche vrienden doorgeven, en nemen nota van wat we af en toe uit verontwaardigde brieven van amerikaansche zijde (verontwaardigd over die redacties) vernemen.

Maar ds H. Hoeksema van de Protestant Reformed Church zendt ons weer trouw The Standard Bearer, en zoo blijven we op de hoogte. Zie op één bepaald punt de rubriek „Kerkelijk Leven".

Nu schreef het nummer van 15 October ook over de z.g. oecumenische synode, pas in Amerika gehouden. Het blijkt, dat de Nederlandsche afgevaardigden de vraag hebben opgeworpen: „zelfs indien de synode der Gereformeerde Kerken (inzake haar beslissingen van '44 enz.) verkeerd zou zijn, zou dit een breuk in de kerk rechtvaardigen?" Prompt hebben de gevraagden geantwoord: neen.

Alsof dat iets zegt.

Wij hebben óók gezegd: neen.

En daarom wilden wij den kerkelijken weg inslaan, om tot revisie te komen.

Maar men zei: dat mag niet, het is revolutie.

En de heeren schreven ons — en niet alleen ons: verbreek dan toch maar het kerkverband.

Ze hebben zelfs dr Jager van Voorthuizen nog pas gevraagd: maak u dan toch vrij, dat betekent in hun mond: verbreek het kerkverband. En toen hij voet bij stuk hield zeiden ze: we schorsen u. Want in ons kerkverband, het synodocratische moet ge alle besluiten altijd uitvoeren. Een „interim" staan wij bij ons elkaar niet toe, tenzij ge bij de favorieten hoort.....

Wie in 1946 zich vrijmaakt, herstelt het kerkverband.

Maar in 1944 was er nog niet een hersteld kerkverband.

Als toen, in 1944, men tot ons zei, officieel: loop er dan maar uit (wat wij niet wilden), dan betekende dat destijds: heb voor minder besluiten dan die van schorsing en afzetting gerust een scheur in de kerken over.

Ja, het wordt nóg gekker. Reeds in 1942 (!) zeiden de synodale leiders: zelfs om nóg minder conflicten moet men maar het kerkverband verbreken. ds F. C. Meijster, dr G. M. den Hartogh, ds P. de Jong, dr D. Nauta, dr J. Ridderbos schreven toen officieel volgende allesbehalve gulden woorden aan een kerk, die gelukkig wijzer was dan zij: „Besluiten eener generale synode kunnen natuurlijk door een volgende gewijzigd worden, maar zolang dit niet geschied is, zijn ze bindend. Meent iemand om der consciëntie wil zich er niet aan te kunnen houden, dan mag hij zeker niet tegen zijn consciëntie handelen, maar moet hij dan ook tevens tot de conclusie komen „DAT HIJ MET HET KERKVERBAND MOET BREKEN". (Acta, 1940-1943, bijlage CXII, bl. 274).

Naar deze lichtvaardige wijsheid, aan professoren, en dan nog wel twee kerkrechtelijke onwaardig, heeft men gehandeld. Ga er dan toch uit! Brek met het kerkverband! Mogelijkheden uitputten? Geen sprake van, meneer! Een breuk is 't eenige wat u overblijft! En geen interim! Dat was toen de wijsheid van heel het corps: Ridderbos-Nauta, en de anderen. Die hebben ze niet voorgesteld aan de „oecumenische synode".

Hoe het zij: indien die uitspraak der z.g. oecumenische synode iets waard is, wel, dan hebben de heeren Ridderbos en Polman „Grosheide en al die anderen daar in Amerika een „geweldige" afstraffing gehad. En ook die heele synode —: Bergschenhoek is buiten de deur gezet. En die classis daar in Zeeuwach-Vlaanderen: geen geestelijke gemeenschap meer, en zoo.

Maar natuurlijk denken ze, dat het net precies andersom is. Dat meenen de menschen der oecumenische synode zelf ook: ze kennen de feiten niet!

Ds Hoeksema merkt dan ook — volkomen terecht — op, dat dat oecumenische gevalletje van neen-zeggen op onze werkelijke kwesties slaat zóó als een tang op een varken. Wij zijn geen kinderen: men moet nu eindelijk maar eens een eind maken aan al dat hulpeloze gescharrel. Maar als 't op zaken doen aankomt (publieke schriftelijke behandeling) dan durven deze pilgrimfathers niet. Ze praten liever wat in de ruimte: de heeren, die een beroep lieten annuleren (!) en alle bezwaren afwijzen.

K. S.